

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/29/2025
Identifikačné číslo spisu:	1114217807
Dátum vydania rozhodnutia:	21.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1114217807.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD., a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu Inžinierska výpočtová spoločnosť Trnava, s.r.o., Jána Hollého 5, Trnava, IČO: 36 222 224, zastúpeného BRICHTA & PARTNERS, s.r.o., Grösslingova 6-8, Bratislava, IČO: 35 740 809, proti žalovanému Slovenské elektrárne a.s., Pribinova 40, Bratislava, IČO: 35 829 052, vo veci neoprávneného užívania úžitkového vzoru, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 63CbPv/4/2025, o nesúhlase Okresného súdu Banská Bystrica s postúpením sporu Mestským súdom Bratislava III, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 63CbPv/4/2025 je Okresný súd Banská Bystrica.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava III listom zo dňa 16.5.2025 postúpil vec Okresnému súdu Banská Bystrica ako súdu kauzálnu príslušnému na prejednanie veci, dôvodiac ustanoveniami § 40, § 43 ods. 1, § 22 písm. a), § 25 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Uviedol, že v danej veci ide o spor, ktorý má povahu sporu z priemyselného vlastníctva, na ktorého prejednanie je kauzálnu príslušný iba Okresný súd Banská Bystrica, preto z uvedeného dôvodu nie je Mestský súd Bratislava III príslušný na rozhodnutie v danom spore.

2. Okresný súd Banská Bystrica listom zo dňa 28.7.2025 postupom podľa ust. § 43 ods. 2 CSP vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu svojho nesúhlasu s postúpením; poukázal na to, že konanie v tejto veci bolo začaté podaním žaloby a návrhu na nariadenie predbežného opatrenia dňa 18.6.2014. Uviedol, že spor sa týka predmetu priemyselného vlastníctva, konkrétne porušenia práv žalobcu k jeho úžitkovému vzoru, pričom žalovaný mal (a má) sídlo v územnom obvode Krajského súdu Bratislava. Ďalej uviedol, že v súlade s ust. § 11 ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov v znení účinnom ku dňu podania žaloby, bola žaloba podaná na Okresnom súde Bratislava I, kde bol v súlade s vtedy účinným rozvrhom práce spor pridelený

obchodno-právneho senátu 34Cb, ktorý následne vo veci konal. Okresný súd Bratislava I bol následne príslušný na prejednanie veci aj v súlade s citovaným ustanovením § 470 ods. 4 CSP. Predkladajúci súd konštatoval, že uvedené ustanovenie je špeciálnym ustanovením k § 25 CSP. V súlade s novelizovaným znením zákona o sídlach a obvodoch súdov potom na základe ustanovenia § 18n ods. 2 písm. c) prešiel výkon súdnictva s účinnosťou od 1.6.2023 na Mestský súd Bratislava III.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Banská Bystrica s postúpením sporu Mestským súdom Bratislava III nie je dôvodný.

4. Pri rozhodovaní o príslušnosti vychádzal najvyšší súd z nasledovnej relevantnej právnej úpravy:

5. Podľa § 36 ods. 1, 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa § 40 CSP v znení účinnom do 31.5.2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

7. Podľa § 40 CSP v znení účinnom do 30.6.2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí.

8. Podľa § 40 CSP v znení účinnom od 1.7.2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

9. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

10. Ak súd, ktorému bol spor postúpený s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané (§ 43 ods. 2 CSP).

11. Podľa § 25 ods. 1 CSP, na konanie v sporoch z priemyselného vlastníctva je príslušný Okresný súd Banská Bystrica; jeho územným obvodom je celé územie Slovenskej republiky.

12. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

13. Podľa ustanovenia § 470 ods. 4 CSP, konania začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo.

14. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

15. Podľa § 18n ods. 2 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej

republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), od 1. júna 2023 prechádza výkon súdnictva v obchodnoprávných veciach vrátane vecí podľa § 23 a § 26 až § 29 Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 a agendy konkurzu, reštrukturalizácie, oddĺženia a obchodného registra z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava IV a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava III.

16. Práva priemyselného vlastníctva patria do práva duševného vlastníctva. Ide o práva nehmotných statkov, pričom priemyselné práva ako výsledky tvorivej duševnej činnosti členíme na patentové právo (právo vynálezcov, právo priemyselných dizajnov, právo úžitkových vzorov, právo topografií polovodičových výrobkov, právo nových plemien zvierat (šľachtiteľské právo), priemyselné právo na označenie, známkové právo (ochranná známka), právo o označení pôvodu výrobku a zemepisných označení výrobkov, právo obchodných mien. Zákonodarca pri úprave kauzálnej príslušnosti pristúpil k zmene oproti pôvodnej úprave v zákone č. 371/2004 Z. z. a to tak, že stanovil jeden kauzálny príslušný súd, ktorým je Okresný súd Banská Bystrica pre obvod celej Slovenskej republiky, za účelom a zohľadnením úzkej odbornej špecializácie sudcov tohto súdu práve pre oblasť práva priemyselného vlastníctva (obdobne porovnaj Strapáč In: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár: C. H. Beck, 2022, s. 177, 178).

17. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou zo dňa 18.6.2014 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým súd uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6 382 370,31 eur s príslušenstvom za neoprávnené užívanie technického riešenia chráneného ako úžitkový vzor PÚV č. 152-2005, č. zápisu 4301, ako aj povinnosť odstrániť jednotlivé časti úžitkového vzoru z jadrových zariadení žalovaného a povinnosť zdržať sa ich užívania. Podaním zo dňa 10.9.2015, doručeným súdu dňa 14.9.2015, žalobca zmenil žalobný návrh v časti uplatneného peňažného nároku tak, že žiadal súd, by uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7 795 283,89 eur s príslušenstvom, vychádzajúc z rovnakého skutkového základu podanej žaloby. Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 16.2.2016, č. k. 34CbPv/6/2014 - 600, pripustil zmenu návrhu žalobcu. Ďalej z obsahu spisu vyplýva, že žalobca ako majiteľ úžitkového vzoru č. 4301 s názvom „Systém na zadržanie roztavenej aktívnej zóny v tlakovej nádobe jadrového reaktora typu VVER-440/V213“ (ďalej úžitkový vzor), ktorého platnosť zanikla dňa 30.6.2015, sa domáha majetkovej a nemajetkovej náhrady vzniknutej za neoprávnené užívanie úžitkového vzoru žalovaným.

18. Mestský súd Bratislava III (na ktorý od 1. júna 2023 prešiel výkon súdnictva podľa § 18n ods. 2 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z., okrem iných aj z Okresného súdu Bratislava I) postúpil vec Okresnému súdu Banská Bystrica ako kauzálny príslušnému súdu s odôvodnením, že spor sa týka priemyselného vlastníctva, právnej ochrany k úžitkovému vzoru žalobcu (§ 25 ods. 1 CSP). Okresný súd Banská Bystrica s postúpením veci nesúhlasil poukazujúc na dôvody konštatované v bode 2. tohto uznesenia.

19. Najvyšší súd zdôrazňuje, že pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je relevantná nová právna úprava kauzálnej príslušnosti podľa novelizovaného znenia CSP účinného od 1. júna 2023 (t. j. v dobe spisovania nesúhlasu s postúpením - 28.7.2025), a teda prechodné ustanovenie § 471c CSP k úpravám účinným od 1. júna 2023. Prechodné ustanovenie

§ 471c CSP s účinnosťou od 1. júna 2023 zákonodarcom prijaté k novým úpravám tohto kódexu procesného práva, predstavuje ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy, teda vzájomný vzťah týchto úprav. Zákonodarca v tomto prechodnom ustanovení výslovne určil, že konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, sa majú dokončiť na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023.

20. Toto ustanovenie a contrario teda nepokrýva funkčnú ani kauzálnu príslušnosť súdov. V prípade absencie funkčnej a kauzálnej príslušnosti v ust. § 471c CSP pritom nejde o pravú medzeru v zákone,

teda o prípad, kedy úmyslom zákonodarcu nebolo vylúčiť zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti. Zo znenia § 471c CSP podľa najvyššieho súdu jednoznačne vyplýva, že zákonodarca zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti v konaniach začatých do 31. mája 2023 v § 471c CSP neupravil vedome. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že zákonodarca v znení tohto prechodného ustanovenia pristúpil k vymenovaniu iných druhov príslušnosti, ktoré zostávajú zachované (vecnej a miestnej príslušnosti), avšak kauzálnu a ani funkčnú príslušnosť neuviedol, ako aj z porovnania s prechodným ustanovením § 470 ods. 4 CSP. Najvyšší súd zastáva názor, že ak by zákonodarca mienil, aby sa tento prechodný právny režim týkal aj funkčnej a kauzálnej príslušnosti, vyjadril by to výslovne tak, ako to v minulosti urobil v prechodnom ustanovení § 470 ods. 4 CSP (konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo). Preto je pri nachádzaní kauzálnej príslušnosti súdu na konanie (aj) v predmetnom prípade potrebné vychádzať z okamžitej aplikability (aplikovateľnosti) procesného predpisu (§ 470 ods. 1 CSP), súladne so zámerom súdnej reformy zahrňajúcej špecifické požiadavky zákonodarcu smerujúce k špecializácii súdov (sudcov) v určitých druhoch sporov stanovených zákonom. Tento zámer je zrejмый aj z dôvodovej správy k zákonu č. 150/2022 Z. z. (časť A), ktorá uvádza, že reforma súdnej mapy je jedným z nástrojov na dosiahnutie efektívne fungujúcej justície, pretože vytvára vhodné podmienky pre špecializáciu sudcov, ako na úrovni okresných súdov, tak aj na úrovni krajských súdov.

21. Najvyšší súd pri rozhodovaní o príslušnosti prihliadol primerane aj na článok 17 Základných princípov CSP a v neposlednom rade na zachovanie účelu súdnej reformy. Na doplnenie uvádza, že rozhodnutím o príslušnosti Okresného súdu Banská Bystrica na konanie v predmetnom spore nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a ani k porušeniu procesnoprávnej zásady perpetuatio fori (v zmysle § 36 CSP príslušnosť určená podľa rozhodujúcich skutočností existujúcich v čase začatia konania zostáva zachovaná pre celé konanie; v danom prípade došlo k zmene kauzálnej príslušnosti na základe okamžitej aplikability právnej úpravy zmien v nastavení súdnej mapy, kompetencií súdov v rámci súdnej reformy).

22. Najvyšší súd ďalej konštatuje, že k definovaniu kauzálnej príslušnosti sa už skôr vyjadril v uznesení z 29.1.2019, sp. zn. 5Ndob/2/2019 tak, že osobitná úprava kauzálnej príslušnosti v ust. § 22 až 33 CSP je úprava obsahujúca kritériá určenia príslušného súdu, ktoré s ohľadom na predmet konania určujú ako jediný oprávnený vo veci konať takto vymedzený súd aj pre prípad, že by bola inak založená podľa všeobecných ustanovení týkajúcich sa miestnej príslušnosti príslušnosť iného prvoinštančného súdu. Má tak povahu prioritnej voči všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti.

23. Len pre úplnosť najvyšší súd k argumentácii úpravou v ust. § 18n zákona č. 371/2004 Z. z. (prechodné ustanovenia k zriadeniu mestských súdov v Bratislave) vo väzbe na § 471c CSP (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. júna 2023), podľa ktorého konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, čo neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd, uvádza, že z § 18n ods. 2 písm. a) až d) zákona č. 371/2004 Z. z., vyplýva, že od 1. júna 2023 prechádza výkon súdnictva v ostatných veciach (t.j. okrem trestnoprávných, rodinnoprávných a obchodnoprávných vecí) z Okresného súdu Bratislava I na Mestský súd Bratislava IV. Stále však platí, že prechodné ustanovenie § 471c CSP sa týka vecnej a miestnej príslušnosti a nedopadá na príslušnosť kauzálnu (ani funkčnú), čo najvyšší súd opakovane a už ustáleno vysvetlil vo viacerých svojich rozhodnutiach [napr. sp. zn. 5Ndob/5/2023 zo 16.08.2023 (publikované ako R 43/2023 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky), sp. zn. 4Ndob/6/2023 z 23.08.2023]. V danom spore ide o kauzálnu príslušnosť v sporoch z priemyselného vlastníctva, ktorá nespadá do príslušnosti mestských súdov v Bratislave, t. j. ani Mestského súdu Bratislava III, ani ju nie je možné považovať za „ostatné veci“ spadajúce do tzv. „zberného koša“ Mestského súdu Bratislava IV, keďže od 1. júna 2023 má prednosť kauzálna príslušnosť a jej osobitná úprava v § 25 ods. 1 a 2 CSP.

24. Vzhľadom na uvedené skutočnosti najvyšší súd konštatuje, že nesúhlas Okresného súdu Banská Bystrica s postúpením veci Mestským súdom Bratislava III nie je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.